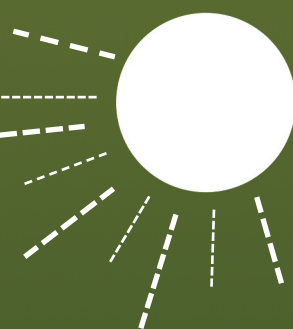

Чому

Доступність
є важливою?

Braille

Національна Асамблея
інвалідів України
<http://www.naiu.org.ua>

Зміст:

● Що таке «доступність»? Чому вона важлива?	3
➤ Дев'ять ознак повної «доступності»	3
➤ Маломобільні групи населення (МГН).....	4
● «Доступність» відповідно нормативам:	
➤ прилегла територія.....	5
➤ похилі з'їзди, пандуси	6
➤ місце для паркування транспорту	6
➤ розрахунок місць для автомобілів людей з інвалідністю	7
➤ доступність в середині будинку	8
➤ пандуси	9
➤ поруччя	10
➤ входи/виходи, двері.....	12
➤ туалети	13
➤ інформаційні табло і піктограми	14
● Ставлення до людей з інвалідністю	
➤ повага	16
➤ спілкування	16
● Пошук альтернативних шляхів надання послуг	17
● Контактна інформація.....	18

Чому забезпечення «доступності» є важливим?

Доступність – це надання можливості людям з інвалідністю вести незалежний спосіб життя

Визначено 9 ознак, які впливають на повну та універсальну доступність соціальної інфраструктури для усіх категорій громадян:

1. Безпроблемне пересування по прилеглий території (Містобудівні вимоги).
2. Наявність визначених місць для паркування автомобілів людей з інвалідністю якнайближче до входу у будинок (Містобудівні вимоги).
3. Входи/виходи, двері (Об'ємно-планувальні вимоги).
4. Доступний і безпечний заїзд (візком) у приміщення, сходи/пандуси (Об'ємно-планувальні вимоги).
5. Відсутність порогів, широкі двері, широкі коридори (Об'ємно-планувальні вимоги).
6. Доступність до усіх поверхів у приміщенні (ліфти, ескалатори, пандуси тощо).
7. Наявність доступних і пристосованих для неповносправних санітарно-гігієнічних приміщень: туалету, душової тощо. (Об'ємно-планувальні вимоги).
8. Доступні для людей у візках таксофони, банкомати, різноманітні торгові автомати.
9. Означення місцезнаходження (піктограми, озвучування інформації).

Повноцінно жити. Користуватися благами цивілізації. Отримувати послуги. А відтак – мати доступність до соціальної та громадської інфраструктури. І це важливе питання не лише для осіб з інвалідністю. Дослідження доводять, що насправді відсоток людей, які вимагають доступної інфраструктури та послуг, перевищує 20% населення в кожній країні світу.

Доступність (архітектурна, транспортна, інформаційна) важлива для того, щоб особи з інвалідністю мали можливість користуватись своїми правами та брати активну участь у житті суспільства. В багатьох країнах світу будь-яке фізичне обмеження в доступі до інфраструктури вважається формою дискримінації.

В забезпеченні доступності фізичного оточення, транспорту, інформації, спілкування, європейські країни дотримуються принципів «Універсального дизайну», який передбачає, щоб будинки, громадські місця, транспорт були пристосовані для користування ними якомога більшої кількості людей.

Більш того, доступна розбудована інфраструктура є економічно привабливою; функціонально вона більш гнучка й більш життєздатна, оскільки існує менше потреб для коштовної адаптації на пізніших стадіях. Особи з інвалідністю є цінними споживачами, й належний доступ має розглядатись не тільки як моральне питання, але й як перевага для розвитку та процвітання бізнесу.

Маломобільні групи населення (МГН) – особи, що відчують труднощі при самостійному пересуванні, при одержанні послуг або необхідної інформації, чи при орієнтуванні в просторі

До маломобільних тут віднесені особи з інвалідністю, особи з тимчасовими порушеннями здоров'я, вагітні жінки, особи старшого (похилого віку), особи з дитячими колясками, тощо.

ДБН В.2.2-17:2006 «Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення»

Кількісні показники осіб, які виділені в даному визначені:

(у відсотках від загальної кількості населення країни)

Вагітні жінки

Батьки з дитячими колясками

Особи з інвалідністю

Особи похилого віку

Особи з тимчасовими порушеннями здоров'я

1%

1%

1,5%

10-12%

30-40%

пенсіонерів від загальної кількості населення

Також, в більшості країн Європи до Маломобільних груп населення відносять дітей дошкільного віку. В Україні їх кількість складає трохи більше 2 млн. осіб.

Якою ж має бути доступність відповідно до нормативів?

5

1. Прилегла територія (Містобудівні вимоги)

Незалежно від того, чи потрібно людині у візку дістатися всередину будь-якої будівлі, чи людина просто проходить повз цю будівлю/споруду – власник будівлі на всій прилеглий території повинен забезпечити безпроблемне та безпечне пересування всім категоріям громадян.

Ширина тротуару чи проходу залежить від інтенсивності руху пішоходів, але за чинними будівельними нормами повинна бути не меншою 1,50 м. (схема №1)

Така мінімальна ширина забезпечує можливість розминутися людині у візку з пішоходом, а при потребі забезпечує можливість розвернутися звичайним інвалідним візком на 180°.

На тротуарі не повинно бути сходів, вибоїн, а щілини між тротуарними плитами чи у різного виду решітках повинні бути не більше 1,3 x 1,3 см.

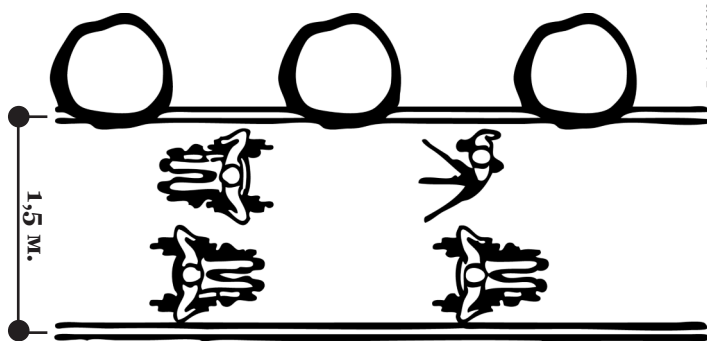
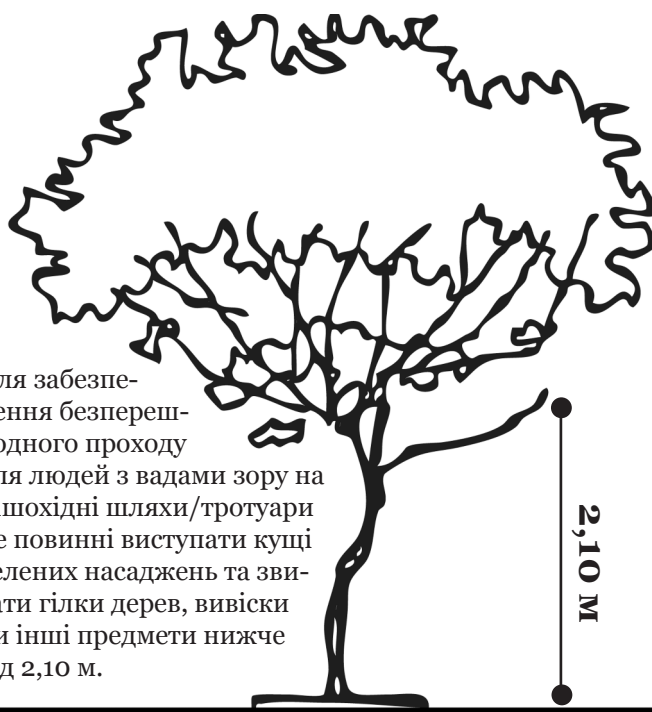

схема №1

Для забезпечення безперешкодного проходу для людей з вадами зору на пішохідні шляхи/тротуари не повинні виступати кущі зелених насаджень та звисати гілки дерев, вивіски чи інші предмети нижче від 2,10 м.

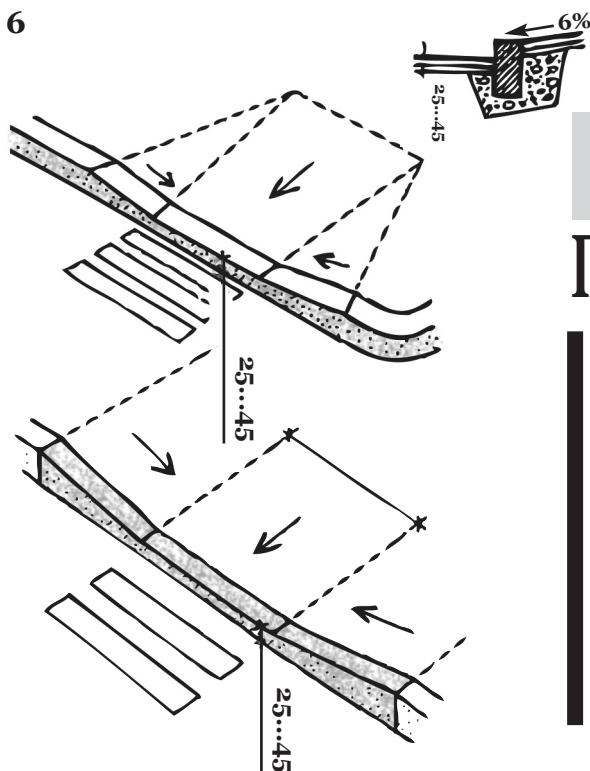
На прилеглий території, в усіх місцях перетину пішохідних шляхів/тротуарів з проїздами у двори чи підворітні, в

місцях заїзду на автостоянки, гаражі, АЗС тощо проходи мають бути по всій ширині тротуару, без бордюрів, з плавними ухилами не більше 1:12.

контрастна розмітка

Похилі з'їзди, пандуси

Для забезпечення безпроблемного проїзду людям в інвалідних візках, з дитячими, вантажними чи іншими візками – в усіх місцях перетину пішохідних шляхів/тротуарів з проїжджою частиною різних напрямків руху (виїзду з автомобільних стоянок, зупинок громадського транспорту) необхідно влаштовувати похилі з'їзди – пандуси

2. Місце для паркування автотранспорту

Місце для паркування автотранспорту людей з інвалідністю повинно бути розташоване якнайближче до входу у будинки/споруди громадського призначення, але не далі як 50 м.

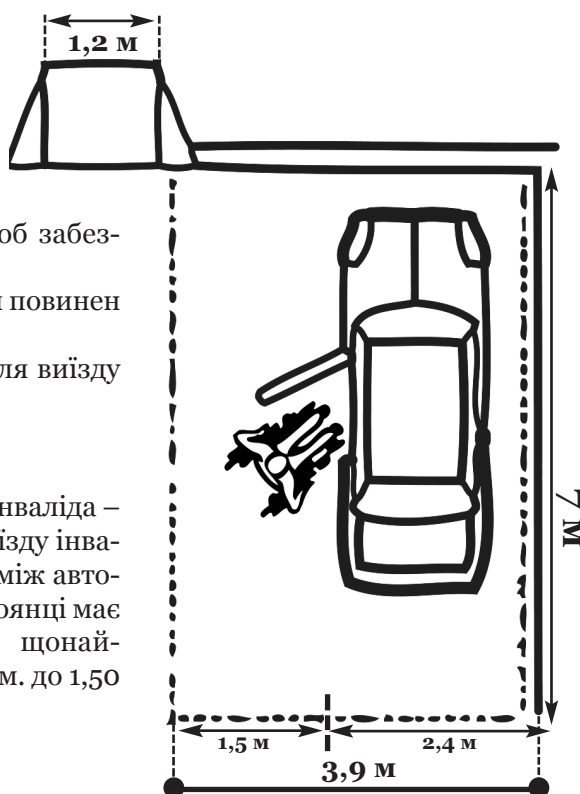
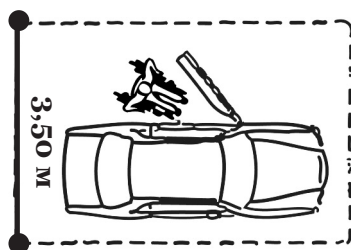
Ці місця повинні бути доволі широкі, щоб забезпечити під'їзд інвалідним візком.

Шлях від місця стоянки до будівлі/споруди повинен бути без бар'єрів.

Тому необхідно облаштовувати пандуси для виїзду візком зі стоянки на тротуар.

Розміри:

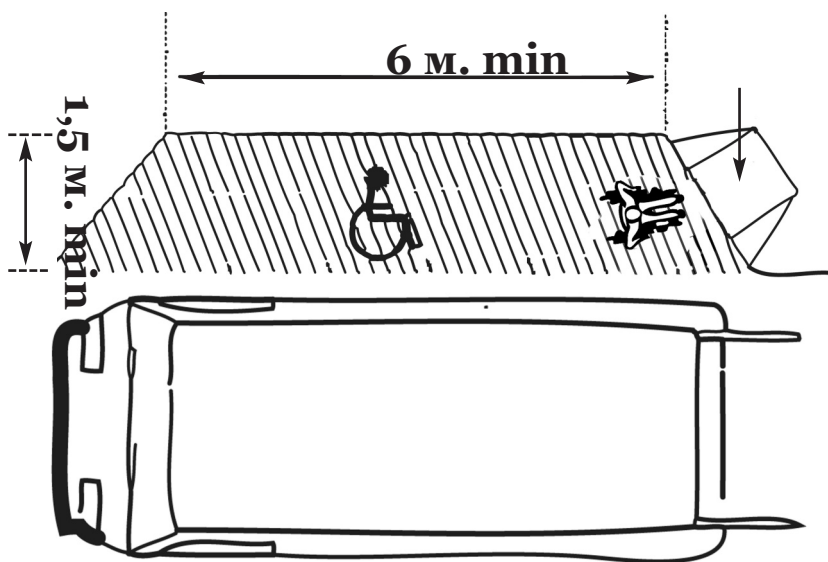
мінімальна ширина місця для автомобіля інваліда – 3,50 м. для проїзду інвалідним візком між автомобілями на стоянці має бути інтервал щонайменше від 1,00 м. до 1,50 м.

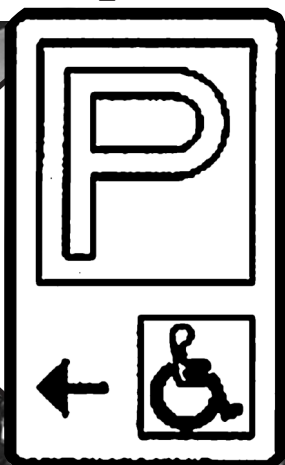
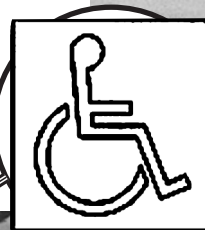
Розрахунок місць для автомобілів людей з інвалідністю:

На стоянках біля установ обслуговування необхідно виділяти не менше 10% місць (але не менше одного місця) для автомобілів людей з інвалідністю.

В місцях зупинок транспорту загального користування, а також місцях для висадки із спеціалізованого транспорту для перевезення людей у візках повинні бути похилі заїзди (пандуси).

Місця для стоянок автомобілів людей з інвалідністю повинні бути позначені знаками, прийнятими в міжнародній практиці*

* - Міжнародний символ доступності

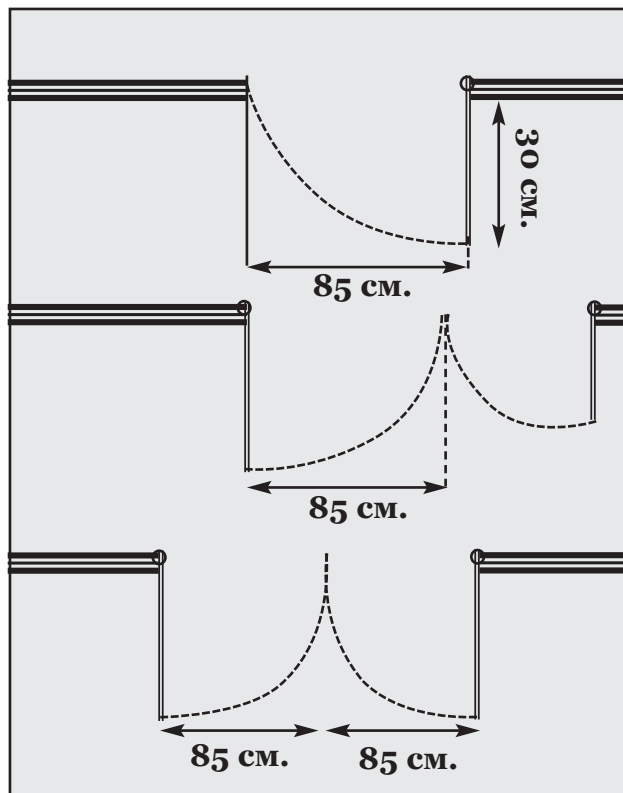
3. Доступність всередині будинку

Пороги в дверях не повинні перевищувати 2,5 см.

4.2. В будівлях та спорудах в місцях перепаду рівнів горизонтальних ділянок підлоги, в тому числі на сходах від вестибюлю головного входу до ліфтового холу, необхідно передбачати влаштування пандусів. Висота підйому кожного маршу пандуса не повинна перевищувати 0,8 м., а ухил – бути більше 1:12. При підйомі до 0,2 м. ухил пандуса може бути 1:10 (арк.11).

4.1. Усі двері в будівлі повинні бути шириною не менше 85 см.

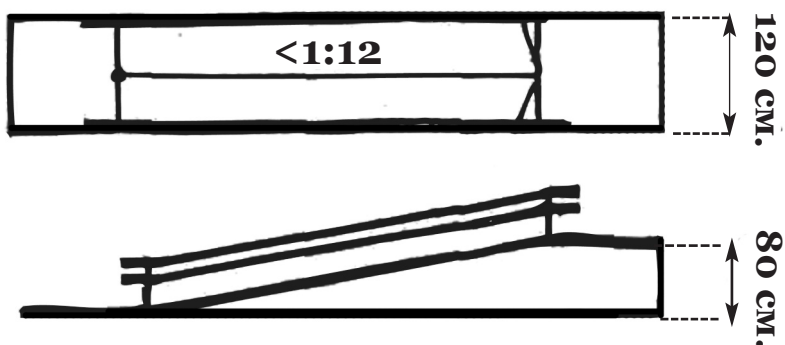

Ідеальна
рівнина

Повністю доступно
(Менше 1:20)

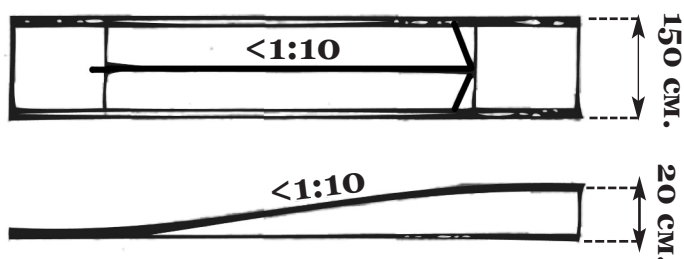

Максимальна висота одного підйому (маршу) пандуса не повинна перевищувати 80 см. при ухилі не більше 8% (1:12).

Пандуси:

В місцях перепаду рівнів, що перевищують 0,04 м., між горизонтальними ділянками пішохідних шляхів або підлоги в будівлях і спорудах потрібно передбачати пандуси і сходи.

Нормативні вимоги до проектування пандусів:

при підйомі на висоту	допустимий ухил пандуса	максимальна довжина маршів пандуса	необхідність облаштування проміжної площадки для відпочинку
	до 5% (1:20)	не обмежена	не потрібно
до 0,2 м.	від 5 до 10% (1:10)	4 м.	не потрібно
від 0,2 до 0,8 м.	від 4 до 8% (1:12)	6-10 м.	не обов'язково
від 0,8 і більше	від 5 до 8% (1:12)	6-10 м.	необхідно через кожних 6-10 м.
Більше 0,2 м.	Ухили більше 8% не пандусах допускаються у виняткових випадках		

При перепаді підлоги на шляху руху до 20 см. і менше допускається збільшувати ухил пандуса до 10% (1:10).

Поперечний ухил пандуса не має перевищувати 1:50 (2%)

На початку і в кінці кожного підйому пандуса необхідно влаштування горизонтальних майданчиків шириною не менше ширини підйому (маршу) пандуса і довжиною не менше 1,5 м.

При зміні напрямку пандуса ширина горизонтального майданчика повинна забезпечити можливість повороту крісла-візка.

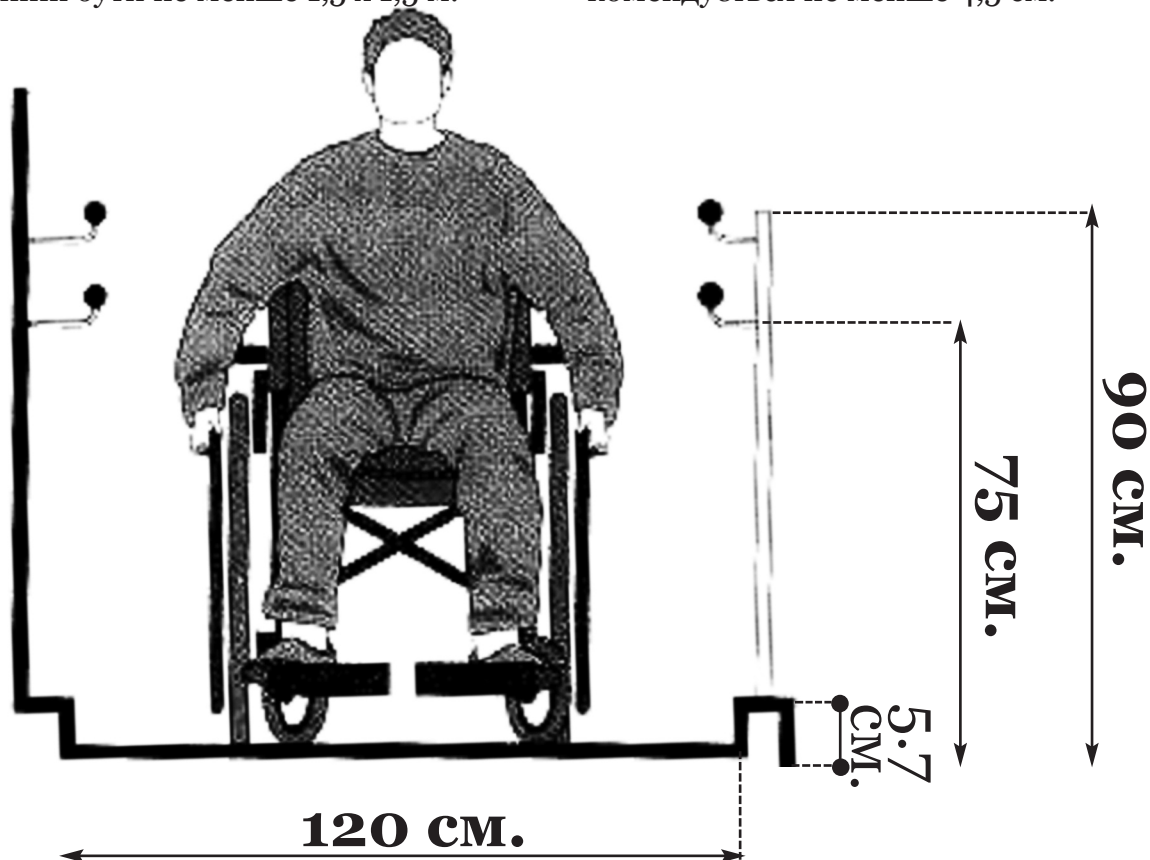
Розміри такого майданчика повинні бути не менше 1,5 x 1,5 м.

Ширина пандуса має відповідати основним параметрам проходів.

На зовнішніх, не дотичних до стінах, краях пандуса та майданчикках необхідно передбачати обмежувальні бортики висотою не менше 0,05 м. і загорожу висотою не менше 0,9 м.

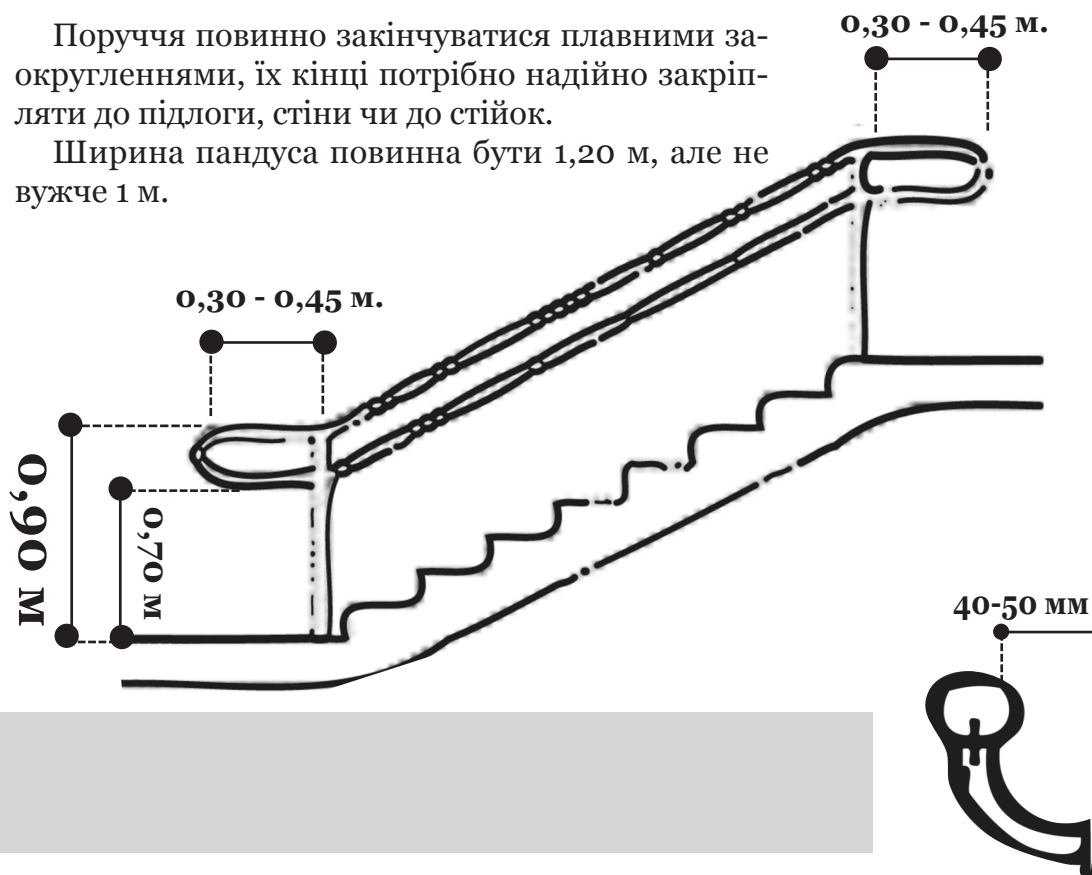
Поруччя має бути встановлено з обох сторін пандуса, паралельно до його поверхні, на висоті 0,9 і 0,7 м. (для дітей дошкільного віку – на висоті 0,5 м.) і мати внизу і вгорі над горизонтальними майданчиками продовження по горизонталі довжиною не менше 30 см.

Відстань між поруччям і стіною рекомендується не менше 4,5 см.

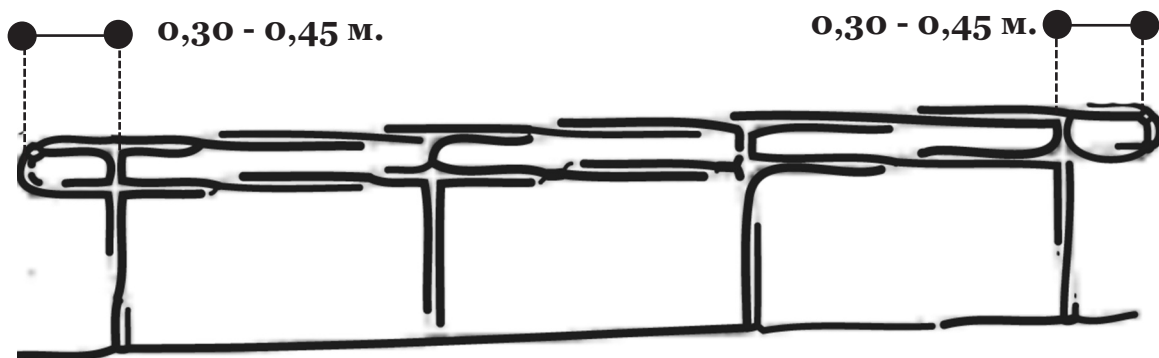
Поруччя повинно закінчуватися плавними заокругленнями, їх кінці потрібно надійно закріплювати до підлоги, стіни чи до стійок.

Ширина пандуса повинна бути 1,20 м, але не вужче 1 м.

4.3. В місцях перепаду рівнів менше ніж на висоту одного поверху і там, де неможливо облаштування пандусів, необхідно передбачати облаштування підйомників, пристосованих для самостійного користування особами в кріслах-візках. При розташуванні приміщень, якими користуються люди з інвалідністю на кріслах-візках чи персонал у спеціалізованих закладах при обслуговуванні хворих на каталках, вище першого поверху – в будівлях необхідно передбачати спеціально облаштовані ліфти.

4.4. Ліфт повинен зупинятися на усіх поверхах і викликатися з кожного поверху.

4. Входи/виходи, двері

Майданчики перед входами в будівлі та споруди, а також пандуси, сходи і піднімальні пристрої для людей з інвалідністю повинні бути захищені від атмосферних опадів.

Вхідні двері повинні забезпечити безпроблемний прохід

Кожна будівля чи споруда повинна мати як мінімум один вхід, доступний для людей з інвалідністю

людям з важкими ураженнями опорно-рухового апарату та проїзд інвалідним візком. Бажано облаштувати двері спеціальними пристосуваннями для фіксації дверних полотен в положенні «зачинено» і «відчинено». Пороги в дверях не повинні перевищувати 2,5 см.

Решітка чи щітка для витирання ніг перед входом в будівлю чи в тамбурі вхідних дверей не повинна створювати перешкоди.

При потребі входи у приміщення необхідно облаштувати пандусом чи іншим пристроєм, що забезпечує підйом людей з інвалідністю на рівень входу в будинок, а відтак до рівня 1-го поверху чи ліфтового холу. В ідеальному варіанті пандус повинен примикати до сходів головного входу.

(на фото приклад облаштування будинку Залізничної адміністрації у м. Львові)

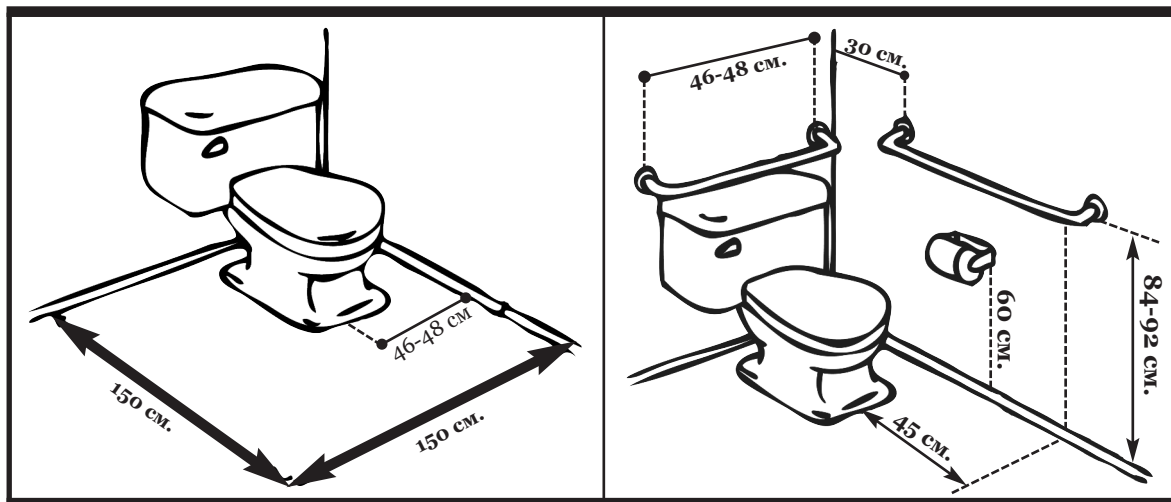
Сходи і пандуси мають бути суцільними, рівними, без виступів із шорсткою поверхнею. По краях сходів мають бути поруччя на висоті 90 см, а по краях пандусів мають бути поруччя на висоті 70 см. і 90 см.

5. Туалети

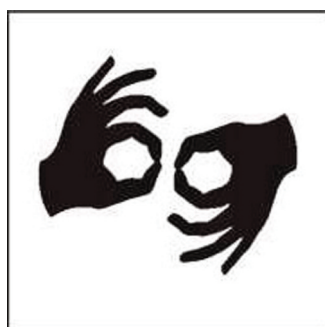
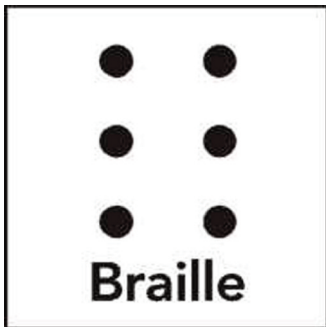

В усіх закладах громадського, адміністративного чи виробничого призначення при розрахунковій чисельності відвідувачів 50 осіб або тривалості перебування відвідувача більше 1 години необхідно передбачати туалети загального користування. При цьому має бути не менше однієї універсальної kabіни, доступної для всіх категорій громадян, облаштованої допоміжними пристроями.

6. Наявність інформаційних табло/пiктограм

В усіх об'єктах громадського призначення має бути візуальна інформація про розташування пристосованих для людей з інвалідністю місць та послуг. Інформація має бути представлена відповідними піктограмами та символами, що застосовуються у міжнародній практиці.

про
місце
розта-
шування
пандуса

про місце
розташу-
вання аль-
тернативн
ого входу

кнопка
виклику
персоналу

місце розташу-
вання доступного
для людей у візках
туалету

місце
розташування
доступного
таксофону

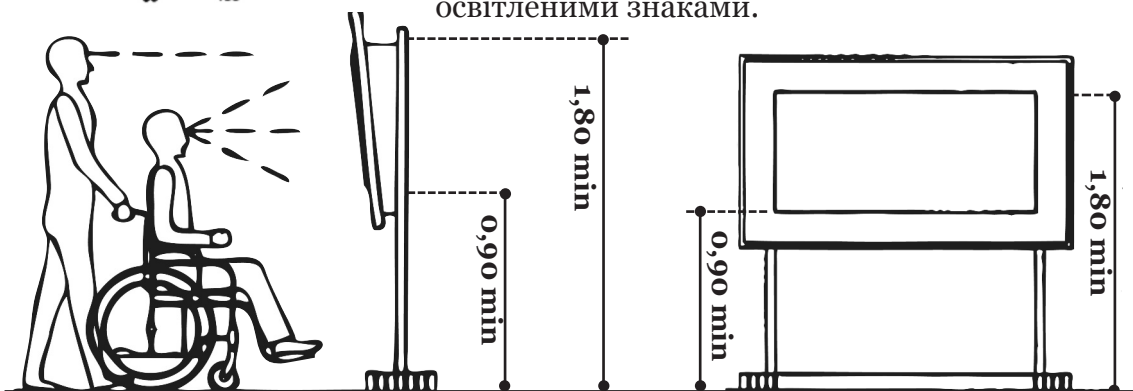
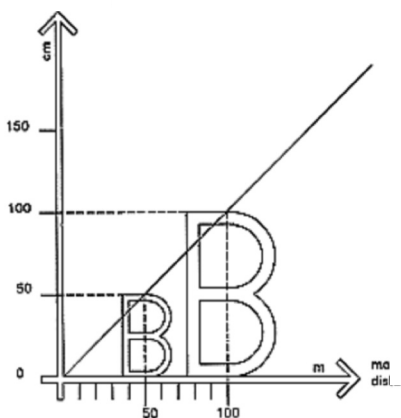
місце розта-
шування
стоянки для
автомобілів
людей з ін-
валідністю

Розташування візуальної інформації в будівлях і спорудах повинно бути зручним для користування людей з інвалідністю на кріслах-візках.

Висота розташування зони оптимальної видимості враховується при визначенні висоти встановлення вікон (арк.17).

Попереджувальну інформацію про наближення до перешкод для людей з вадами зору рекомендується забезпечувати зміною кольору і фактури поверхні поля.

Будівлі та споруди, що розраховані на відвідування та перебування людей з вадами слуху (та можливими розладами мови), рекомендується облаштовувати послідовною та візуальною інформацією, щоб вони могли орієнтуватися без додаткового спілкування. Кожне приміщення повинне бути чітко позначене великими та добре освітленими знаками.

Ставлення до людей з інвалідністю

Одне з важливих та найпростіших рішень покращення «доступності» – змінити ставлення до людей з інвалідністю. Це зовсім не важко – навчитись спілкуватись з усіма відвідувачами та за потреби надавати їм практичну допомогу.

Повага

Ставитись до людей з інвалідністю так само, як і до інших людей – з повагою:

● В середині уваги – людина. Ставтесь до кожної особи з інвалідністю як до кожної окремої людини, яка має свої вподобання. Завжди зосереджуйтесь на людині, а не на її інвалідності. Звертайтеся безпосередньо до відвідувача, а не до людей, які можуть супроводжувати його (як, наприклад, перекладач на мову жестів).

● Надання допомоги. Завжди спитайте людину, чи потребує вона допомоги; не вважайте, що вона її обов'язково потребує. Завжди приймайте відмову від вашої допомоги. Якщо ви розмовляєте з людиною, що користується інвалідним візком, присядьте, щоб її та ваші очі знаходились на одному рівні, або присядьте на стілець.

Спілкування

З людьми, які мають складнощі з навчанням, розумові вади чи ураження мозку:

- **Будьте зрозумілими.** Звертайтеся безпосередньо до відвідувача, уважно слухайте, говоріть чітко та переконуйте у тому, що вас зрозуміли. Завжди використовуйте чітку мову без ознак опіки.

- **Не поспішайте.** Дозвольте відвідувачу ставити питання, не квапте його. Намагайтесь не перервантажувати інформацією людей з розумовими вадами. Переконайте вашого співрозмовника у тому, що він зможе звернутись до вас, якщо забуде інформацію.

Для людей, які мають ураження слуху чи нечують:

● **Розуміння по губам.** Завжди стійте до таких людей обличчям, щоб вони могли читати по вашим губам. Намагайтесь створити умови, щоб позаду вас не було яркого світла, щоб не обмежувати їх можливість бачити ваші губи.

● **Звук.** Розмовляйте нормальним тоном голосу та з нормальною гучністю. За можливості обмежте фонові шуми.

● **Перекладачі.** Якщо ваш співрозмовник знаходиться з перекладачем на мову жестів, звертайтеся безпосередньо до нього, а не до перекладача.

● **Ручка та папір.** Щоб краще спілкуватись із людиною з ураженням слуху, доречно мати при собі ручку та папір.

Для людей, які мають ураження зору або не бачать:

- **Використання імен.** Завжди називайте своє ім'я. Якщо доцільно, спитайте також ім'я співрозмовника, щоб ви могли звертатись безпосередньо до нього, а також щоб він знав, що ви говорите з ним, а не ще з кимось.
- **Надання допомоги.** Якщо людина потребує допомоги у тому, щоб дістатись кудись, спитайте, з якого боку вам краще йти, та запропонуйте руку, щоб вона могла взятись за вашу руку вище ліктя.

Пошук альтернативних шляхів надання послуг

Найкращий спосіб зробити ваше спілкування привабливим – зробити його максимально доступним. Якщо неможливо забезпечити доступність протягом незначного проміжку часу, ви також можете розглянути альтернативні шляхи надання тієї ж самої послуги.

Ось декілька прикладів:

- Магазин продуктів може розглянути можливість приймати замовлення по телефону, поштою або розробити іншу схему доставки.

- Біля закладу можна облаштувати дзвінок і забезпечити наявність персоналу, який зможе виходити до відвідувача, приймати замовлення, консулювати, виносити товар до дверей.

- Перукарня може надати послуги людині з інвалідністю вдома.

- Агент з нерухомості, соціальний працівник, може призначати зустрічі та консулювати людину в альтернативному доступному місці, чи регулярно відвідувати її вдома.

Якою мовою краще користуватись?

У своїй мові краще використовувати наступні фрази:

«Доступний туалет»

а не

«Туалет для інвалідів»

«Доступна парковка»

а не

«Парковка для інвалідів»

«Доступний вхід»

а не

«Вхід для інвалідів»

Людина з інвалідністю

а не

інвалід

Людина, яка користується інвалідним візком

а не

прикута до візка

Людина, яка не бачить

а не

страждає на сліпоту

Контактна інформація

За додатковою інформацією з питань створення безперешкодного середовища звертатись :

Адреса Секретаріату НАІУ: 01034, м. Київ, вул. Рейтарська, 8/5А, офіс 110
<http://netbaryerov.org.ua>, <http://www.naiu.org.ua>

Скрипка

Наталія Сергіївна

Виконавчий директор ВГСПО «Національна Асамблея інвалідів України», член Комітету доступності при Мінрегіонбуді
(044) 279-61-74, (044) 279-61-82
office@naiu.org.ua

Грибальський

Ярослав Володимирович

Національний координатор Всеукраїнської програми НАІУ «Безбар'єрна Україна», представник НАІУ у Львівській області
(0322) 41-80-18
independ@mail.lviv.ua

Полозюк Олег Миколайович

Фахівець Секретаріату НАІУ
(044) 279-61-74 (044) 279-61-82
office@naiu.org.ua

Азін Володимир Олександрович

Фахівець Секретаріату НАІУ, член Комітету доступності при Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України
(044) 279-61-74 (044) 279-61-82
office@naiu.org.ua

Представники громадських організацій інвалідів, члени міських комітетів доступності:

№ п/п	П.І.П	Посада та назва організації	Телефон, e-mail
Автономна Республіка Крим			
1	Миськів Олег Миронович	м. Сімферополь Член комітету доступності АР Крим	(0652) 22-52-56 (050) 925-31-26 oleg_krim@mail.ru
2	Хомутова Ганна Корніївна	м. Сімферополь Член комітету доступності АР Крим, Представник Національної Асамблеї інвалідів України в АР Крим	(0652) 44-04-41 (097) 667-01-79 Bereginya555 @yandex.ru
3	Темнєков Валерій Васильович	м. Євпаторія Заступник голови міського комітету доступності	(066) 440-05-83
4	Колпаков Олег Вікторович	м. Керч Член міського комітету доступності Член комітету доступності при Раді Міністрів АР Крим	(066) 372-09-00 olkoi@ukr.net
Вінницька область			
5	Панасюк Раїса Василівна	Член обласного комітету доступності	(067) 790-53-03 edelves2003 @ukr.net
6	Демко Світлана Василівна	Представник Національної Асамблеї інвалідів України у Вінницькій області	(067) 430-08-03 fotina_17@mail.ru
Волинська область			
7	Симончук Юрій Прокопович	Член обласного комітету доступності Представник Національної Асамблеї інвалідів України у Волинській області	(0332) 72-54-56 (050) 378-26-40 info@utos.lutsk.ua

№ п/п	П.І.П	Посада та назва організації	Телефон, e-mail
Дніпропетровська область			
8	Шелюг Тетяна Дмитрівна	Член обласного комітету доступності Представник НАІУ у Дніпропетровській області	(067) 630-21-80 frosiko9@list.ru
Донецька область			
9	Гайдук Юрій Антонович	Член обласного комітету доступності, заступник голови Краматорського міського комітету доступності	(099) 956-72-13
10	Землянкін Володимир Леонідович	Член обласного комітету доступності	(066) 038-89-35
11	Саєвич Лариса Вітольдівна	Член обласного комітету доступності	(062) 297-80-91 (050) 328-45-72 caramia412 @mail.ru
Житомирська область			
12	Ковалюк Неля Дмитрівна	Член обласного комітету доступності. Представник НАІУ у Житомирській області	(067) 767-21-21 zhogoli @rambler.ru
13	Башинський Володимир Броніславович	Член обласного комітету доступності	(097) 386-77-25 Vladymyr.bash @mail.ru
Закарпатська область			
14	Сухан Олександр Васильович	Заступник голови обласного комітету доступності	(050) 372-96-94 suhan64 @mail.ru
15	Кириленко Олег Павлович	Член обласного комітету доступності Член міського комітету доступності Представник НАІУ у Закарпатській області	(0312) 63-90-41 (050) 213-25-99 msrc@ukrpost.ua

№ п/п	П.І.П	Посада та назва організації	Телефон, e-mail
Запорізька область			
16	Кононенко Валентина Павлівна	Член обласного комітету доступності, представник НАІУ у Запорізькій області	(066) 610-47-90 zokiua@mail.ru
Івано-Франківська область			
17	Макар Микола Іванович	Секретар обласного комітету доступності	(067) 720-67-34 gazdamakar @ukr.net
Кіровоградська область			
18	Подорожний Сергій Сергійович	Член міського комітету доступності Представник НАІУ у Кіровоградській області	(066) 888-49-97 koi.soiy @gmail.com
Луганська область			
19	Сорока Олексій Вікторович	Член обласного комітету доступності	(067) 429-29-07 alecx@is.com.ua
20	Баранцова Тетяна Володимирівна	Представник НАІУ у Луганській області	(095) 808-44-04 ami-cxid @ukr.net
Львівська область			
21	Мудрий Ярослав Володимирович	Член обласного комітету доступності	(097) 384-22-48 independ @mail.lviv.ua
22	Мостовий Андрій Михайлович	Член обласного комітету доступності	(067) 831-93-24 independ @mail.lviv.ua
Одеська область			
23	Прохоров Олег Олександрович	Член обласного комітету доступності	(048) 743-18-12 burs.net @gmail.com
24	Грицько Анжела Михайлівна	Член обласного комітету доступності	(0487) 94-76-61 (095) 752-66-01 fondprometei @mail.ru

№ п/п	П.І.П	Посада та назва організації	Телефон, e-mail
Полтавська область			
25	Твердохліб Грина Василівна	Член обласного комітету доступності	(099) 675-15-33 mr.brad@mail.ru
Рівненська область			
26	Ольховик Віктор Георгійович	Член обласного комітету доступності Представник НАІУ у Рівненській області	(050) 317-35-42 (0362) 45-07-68 vik_ol@inbox.ru
Сумська область			
27	Фрунзе Людмила Вікторівна	Член обласного комітету доступності	(099) 389-16-71 frunzel @yandex.ru
Харківська область			
28	Лепетюк Олег Леонідович	Член обласного комітету доступності Член міського комітету доступності	(057) 705-12-71 (068) 816 09 10 hipc@ukr.net
29	Шингарьова Олена Валеріївна	Заступник голови міського комітету доступності	(050) 300-34-81 (057) 751-78-44 creavita @yandex.ru
Херсонська область			
30	Ліпков Олексій Вікторович	Член обласного комітету доступності Член міського комітету доступності	(055) 239-30-38 (050) 988-22-98 lipa_ks@ukr.net
Чернівецька область			
31	Марусенко Валентина Петрівна	Член обласного комітету доступності Представник НАІУ у Чернівецькій області	(050) 500-51-23 marusenkovp @mail.ru
м. Севастополь			
32	Сидельников Олександр Леонідович	Член комітету доступності	(095) 130-96-62 sidnet@mail.ru
м. Київ			
33	Світ Євгеній Олександрович	Експерт НАІУ, член Комітету доступності при Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України	(044) 235-87-93 e_svet@mail.ru

Чому
Доступність
є важливою?

Фінансування видання здійснено за рахунок витратків Державного бюджету України на підтримку діяльності всеукраїнських громадських організацій інвалідів

www.naiu.org.ua

Національна Асамблея Інвалідів України презентує газету

Без Бар'єрів

Передплатіть та переконайтесь:

«Інвалідність – не вирок!»

Передплатний індекс – 37520

Пільговий передплатний індекс – 37392

і Чому
Доступність
є важливою?